A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2025. november 27.*

„Előzetes döntéshozatal – Az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme – 2988/95/EK, Euratom rendelet – A »szabálytalanságok« fogalma – Az 1. cikk (2) bekezdése – Elévülési idők – 3. cikk – Az elévülési idők kezdete és tartama – Az Európai Unió forrásaiból társfinanszírozott projekt”

A C-539/24. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Cseh Köztársaság) a Bírósághoz 2024. augusztus 7-én érkezett, 2024. július 31-i határozatával terjesztett elő

a **Mikroregion Porta Bohemica**

és

az **Odvolací finanční ředitelství**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: F. Biltgen tanácselnök, T. von Danwitz, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács bírájaként eljárva, I. Ziemele, A. Kumin és S. Gervasoni (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Mikroregion Porta Bohemica képviseletében J. Sedláček advokát,

– a cseh kormány képviseletében J. Očková, M. Smolek és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében J. Hradil és C. Valero, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: cseh.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL 1995. L 312., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 340. o.) 3. cikke (1) és (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Mikroregion Porta Bohemica és az Odvolací finanční ředitelství (másodfokú adóigazgatóság, Cseh Köztársaság) (a továbbiakban: adóhatóság) között folyamatban lévő azon jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgyát egy részben európai uniós forrásokból finanszírozott projekt keretében lefolytatott közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos szabálytalanságok elévülési ideje képezi.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2988/95 rendelet 1. cikke értelmében:

„(1) Az [Unió] pénzügyi érdekeinek védelme céljából a[z uniós] joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására kerül sor az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében.

(2) Szabálytalanság a[z uniós] jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a[z Unió] általános költségvetése vagy a[z Unió] által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a[z Unió] nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt.”

4 E rendelet 3. cikkének szövege a következő:

„(1) Az eljárás elévülési ideje az 1. cikk (1) bekezdésében említett szabálytalanság elkövetését követő négy év. Mindazonáltal az ágazati szabályok ennél rövidebb, de legalább három éves időszakot is előírhatnak.

Folyamatos vagy ismételt szabálytalanságok esetében az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor a szabálytalanság megszűnt. Többéves programok esetében az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult.

A hatáskörrel rendelkező hatóságnak a szabálytalansággal kapcsolatos bármely vizsgálata vagy eljárása, amelyről az érintett személyt tájékoztatták, megszakítja az elévülést. A megszakadást kiváltó cselekményt követően az elévülés újrakezdődik.

Az elévülés mindazonáltal legkésőbb az elévülési idő kétszeresének megfelelő időszak utolsó napján bekövetkezik, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság ezalatt nem szabott ki szankciót, kivéve, ha a közigazgatási eljárást a 6. cikk (1) bekezdésének megfelelően felfüggesztették.

(2) A közigazgatási szankciót megállapító határozat végrehajtására nyitva álló időszak három év. Ez az időszak a határozat jogerőssé válásának napján kezdődik.

A megszakítás és felfüggesztés [helyesen: nyugvás] eseteire nézve a nemzeti jogszabályok vonatkozó rendelkezései irányadóak.

(3) A tagállamok fenntartják maguknak a lehetőséget, hogy az (1), illetve (2) bekezdésben előírtnál hosszabb időszakot alkalmazzanak.”

5 E rendelet 6. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A jelen rendelet hatálybalépésekor érvényben lévő ágazati szabályok alapján elfogadott [uniós] közigazgatási intézkedések és szankciók sérelme nélkül a pénzbeli szankciók, mint például közigazgatási bírságok kiszabása a hatáskörrel rendelkező hatóság határozatával felfüggeszthetők, amennyiben büntetőeljárást indítottak az érintett személlyel szemben ugyanazon tények vonatkozásában. A közigazgatási eljárás felfüggesztése megszakítja a 3. cikkben meghatározott elévülési időt.”

A cseh jog

6 A zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (a költségvetési szabályokról és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 218/2000. sz. törvény) alapjogvitára alkalmazandó változata 44 bis cikkének (9) bekezdése a következőket írta elő:

„A költségvetési fegyelem megsértése miatt esedékes kifizetéseket és a szankciókat az adóhatóságok a [zákon č. 280/2009 Sb., daňový řáddal (az adótörvénykönyvről szóló 280/2009. sz. törvénnyel)] összhangban kezelik. […]. A szabálytalanság elkövetője a költségvetési fegyelem megsértése miatt esedékes kifizetések kezelése során adóalanynak minősül. Az adóhatóság a kifizetések kezelése során szerzett információkat kérésre átadja annak a közigazgatási hatóságnak, amely úgy határozott, hogy az állami költségvetésből, az állam pénzügyi eszközeiből, az állami alapokból vagy a nemzeti alapból származó pénzeszközöket ítél oda, valamint annak a hatóságnak, amely az így odaítélt pénzeszközök és az állami költségvetésből vagy egyéb állami forrásokból származó pénzeszközök felhasználásának ellenőrzésére jogosult, amennyiben ezek az információk a költségvetési fegyelem megsértése miatt esedékes kifizetés kezelését érintik; ez vonatkozik az Unió hatáskörrel rendelkező hatóságára és arra a közigazgatási hatóságra is, amely a külföldről származó ilyen pénzeszközök kezelésében vesz részt. A költségvetési fegyelem megsértése miatt a fizetési felszólítás kibocsátását megelőzően járó szankciót az e fizetési felszólítás kézbesítésétől számított 30 napon belül kell megfizetni. A kifizetés és a szankció összege az azon évet követő év január 1-jétől számított tízéves határidőn belül határozható meg, amelynek során a költségvetési fegyelem megsértését elkövették.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

7 A Mikroregion Porta Bohemica a cseh jog hatálya alá tartozó, jogi személyiséggel rendelkező önkéntes önkormányzati társulás. A Ministerstvo životního prostředí (környezetvédelmi minisztérium, Cseh Köztársaság) 2014. április 4-i határozata és a 2014. április 15-i szerződés értelmében e társulás különböző finanszírozásokban részesült egy olyan projekt vonatkozásában, amely árvízvédelmi digitális terv kidolgozására, valamint az illetékességi területén található településekkel kapcsolatos jelzési és riasztási rendszer beszerzésére irányult.

8 E finanszírozásoknak e projekt elszámolható költségeinek 90%-át kellett fedezniük; e költségek 85%-át (5 341 683,05 cseh koronát [CZK], vagyis hozzávetőleg 215 000 eurót) a Kohéziós Alapból származó uniós forrásokból, 5%-át (314 216,65 CZK-t, vagyis hozzávetőleg 12 500 eurót) pedig a Cseh Köztársaság nemzeti környezetvédelmi alapjából származó forrásokból kellett finanszírozni. A Mikroregion Porta Bohemica a fennmaradó 10%-ot (628 433,30 CZK-t, vagyis hozzávetőleg 25 000 eurót) saját forrásaiból finanszírozta.

9 A Mikroregion Porta Bohemicát 2020. február 26. és 2021. szeptember 3. között adóellenőrzésnek vetették alá, amelynek során fény derült különböző olyan kötelezettségszegésekre, amelyeket egy építési beruházásra irányuló azon közbeszerzési eljárás során követtek el, amelyet e társulás az említett projekt végrehajtása érdekében folytatott le; nevezetesen, többek között az történt, hogy nem zártak ki ezen eljárásból több olyan ajánlatot, amely nem felelt meg e közbeszerzés kiírási feltételeinek, továbbá jogellenesen meghosszabbították a teljesítési határidőt, valamint az előírt határidőkön belül nem hirdették meg az említett közbeszerzést a társulás honlapján. Ezen ellenőrzés végén az adóhatóság 2021. szeptember 10-én két fizetési felszólítást bocsátott ki a költségvetési fegyelem megsértése miatt, amelyek közül az első 1 259 646 CZK (vagyis hozzávetőleg 50 500 euró), a második pedig 74 089 CZK (vagyis hozzávetőleg 3000 euró), azaz összesen a kapott finanszírozás 23,58%-ának megfelelő összeg visszatérítésére kötelezte a Mikroregion Porta Bohemicát.

10 2022. december 9-én az adóhatóság javítást vezetett át az egyik fizetési felszólítás megszövegezésén, és elutasította a Mikroregion Porta Bohemica által benyújtott, a vele szemben felszámított összegeket vitató panaszt.

11 E társulás a panaszát elutasító határozatot megtámadta a Krajský soud v Ústí nad Labem (Ústí nad Labem-i regionális bíróság, Cseh Köztársaság) előtt, amely megsemmisítette azt azzal az indokkal, hogy az eljárás megindításának a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt, a szabálytalanság elkövetésétől számított négyéves határideje az adóellenőrzés megkezdésének időpontjában lejárt, a visszatérítendő összegek megállapításának időpontjában pedig az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése szerinti, a támogatás visszatérítésére vonatkozó kötelezettséget előíró határozat meghozatalának határideje szintén lejárt.

12 Az adóhatóság a Krajský soud v Ústí nad Labem (Ústí nad Labem-i regionális bíróság) ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Nejvyšší správní soudhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Cseh Köztársaság), amely a kérdést előterjesztő bíróság.

13 E bíróság előtt az adóhatóság egyrészt azt állítja, hogy a 2988/95 rendelet a megállapított szabálytalanságnak nem az egészére, hanem kizárólag az uniós társfinanszírozási rátának megfelelő részére alkalmazandó. Semmi nem akadályozza tehát, hogy a 218/2000. sz. törvény alapjogvitára alkalmazandó változata 44 bis cikkének (9) bekezdésében előírt határidőt

alkalmazzák azokra a pénzeszközökre, amelyeket a nemzeti környezetvédelmi alap bocsátott a Mikroregion Porta Bohemica rendelkezésére. Másrészt, az adóhatóság úgy véli, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (3) bekezdése értelmében e 44 bis cikk (9) bekezdése, amely tízéves határidőt ír elő a költségvetési fegyelem megsértése miatt fizetendő összeget megállapító határozat elfogadására, lehetővé teszi a Cseh Köztársaság számára, hogy az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározottnál hosszabb határidőt alkalmazzon.

14 Az első szempontot illetően az említett bíróság többek között arra keresi a választ, hogy milyen következtetéseket kell levonni a Bíróság 2023. július 13-i Napfény-Toll ítéletéből (C-615/21, EU:C:2023:573), amelyet a hozzáadottérték-adó (héa) területén hozott, valamint abból a tényből, hogy az Unió és a tagállamok megosztott hatáskört gyakorolnak a gazdasági, társadalmi és területi kohézió, valamint a környezetvédelem területén. A kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt a kérdést veti fel, hogy az uniós és nemzeti forrásokból egyaránt finanszírozott projektek esetében a 2988/95 rendeletet a finanszírozás egészére alkalmazni kell-e, vagy sem.

15 A második szempontot illetően a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának állása alapján kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi-e a tagállamok számára, hogy kizárólag azon határozat elfogadása tekintetében, amely szankciót szab ki, hosszabb elévülési időt írjanak elő, egyebekben pedig az e rendelet 3. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírt elévülési időket alkalmazzák. A kérdést előterjesztő bíróság arra is keresi a választ, hogy a tagállamok módosíthatják-e az ilyen határozat elfogadására vonatkozó elévülési idő kezdő időpontját annak előírásával, hogy ezen elévülési idő a jogsértés elkövetésének évét követő naptári év első napján kezdődik, nem pedig a szabálytalanság elkövetésének időpontjában.

16 Ilyen körülmények között a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Lehetővé teszi-e [a 2988/95] rendelet:
   a) az olyan nemzeti szabályozást, amely e rendelet 3. cikkének (3) bekezdése értelmében az ügyre vonatkozó határozat meghozatalára az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdéséből következőnél hosszabb határidőt (a jelen esetben tíz évet) ír elő, anélkül hogy kifejezetten külön határidőt írna elő az eljárás megindítására a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében szabályozottaknak megfelelően?
   b) a tagállam által a határozathozatali határidő kezdő napjaként a szabálytalanság elkövetésének időpontja helyett a következő naptári év első napjának a meghatározását?

2) Az 1. pont a) pontjában foglalt kérdésre adott igenlő válasz esetén lehetővé teszi-e a 2988/95 rendelet az e rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében foglalt lehetőséggel élő tagállam számára, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdéséből eredő határidőnél hosszabb határidőn belül indítson eljárást? Ha a nemzeti jogszabályok nem írnak elő külön határidőt az eljárás megindítására, akkor a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének megfelelően kell-e eljárni, és az e rendelkezésben említett határidőn belül kell-e eljárást indítani?

3) A 2988/95 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében említett azon szabálytalanságok esetében, amelyek az uniós politikák valamelyikéhez kapcsolódó projektek finanszírozása során, és részben uniós forrásokból, részben pedig tagállami költségvetésből nyújtott támogatásokkal kapcsolatban merültek fel, kizárólag a 2988/95 rendelet szerint (beleértve az időszakokat és a

fogalommeghatározásokat is) lehet-e eljárni, következésképpen pedig a szabálytalanságra teljes mértékben e rendeletet kell-e alkalmazni? Nemleges válasz esetén csak az uniós forrásból nyújtott támogatás elhatárolható része tekintetében kell-e ily módon eljárni, míg a tagállami költségvetésből nyújtott támogatás elhatárolható része tekintetében a nemzeti szabályozás szerint kell eljárni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdés elő részéről és a második kérdésről

17 Első kérdésének első részével és második kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy az a tagállam, amely nem élt azzal a lehetőséggel, hogy az eljárás tekintetében az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében meghatározott négyéves elévülési időnél hosszabb elévülési időt írjon elő, a szankciót megállapító határozat meghozatalára e négyéves elévülési idő kétszeresénél hosszabb elévülési időt is előírhat. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy ilyen esetben e tagállamnak az eljárás megindítását illetően milyen elévülési időt kell alkalmaznia.

18 A 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első és második albekezdése előírja, hogy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét esetlegesen sértő szabálytalanságokkal kapcsolatos eljárások elévülési ideje főszabály szerint a szabálytalanság elkövetésétől, illetve ismételt vagy folyamatos jogsértés esetén attól a naptól számított négy év, amikor a szabálytalanság megszűnt.

19 A 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése viszont a szabálytalanság miatti eljárások elévülése tekintetében bevezet egy feltétlen korlátot, amennyiben ezen elévülés bekövetkezik legkésőbb azon a napon, amikor az e 3. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elévülési idő kétszerese anélkül jár le, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság szankciót szabott volna ki, azon eset kivételével, amikor az e rendelet 6. cikkének (1) bekezdése értelmében felfüggesztették a közigazgatási eljárást (2025. február 6-i Emporiki Serron – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton ítélet, C-42/24, EU:C:2025:56, 39. pont).

20 Ez az abszolút elévülési idő hozzájárul a gazdasági szereplők jogbiztonságának biztosításához annak megakadályozása révén, hogy a szabálytalansággal kapcsolatos eljárások elévülését ismételt megszakító cselekményekkel határozatlan ideig késleltetni lehessen (lásd ebben az értelemben: 2025. február 6-i Emporiki Serron – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton ítélet, C-42/24, EU:C:2025:56, 40. pont).

21 Végül a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok fenntartják maguknak a lehetőséget, hogy az e 3. cikk (1) és (2) bekezdésében előírtnál hosszabb időszakot alkalmazzanak.

22 E rendelkezésekből következik, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében szereplő, az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdésére való hivatkozás csak az e 3. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében az eljárások tekintetében előírt négyéves elévülési idő vonatkozásában teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy ennél hosszabb elévülési időt alkalmazzanak. E négyéves elévülési idő egyébként az egyetlen, amelynek időtartamát e bekezdés rögzíti.

23 Ezzel szemben a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése nem hatalmazza fel a tagállamokat arra, hogy eltérjenek az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdésében foglalt azon szabálytól, amelynek értelmében a szankciót megállapító határozat elfogadására vonatkozó elévülési idő minden esetben legfeljebb az eljárás elévülési idejének kétszerese lehet, kivéve azokat az eseteket, amikor a közigazgatási eljárást az említett rendelet 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban büntetőeljárás megindítása miatt felfüggesztették.

24 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy amennyiben valamely tagállam él a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében biztosított azon lehetőséggel, hogy az eljárás megindítására az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében meghatározott négyéves elévülési időnél hosszabb elévülési időt alkalmazzon, az ilyen határozat meghozatalára vonatkozó abszolút elévülési időt e hosszabb elévülési idő alapján kell kiszámítani (lásd ebben az értelemben: 2025. február 6-i Emporiki Serron – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton ítélet, C-42/24, EU:C:2025:56, 41. és 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 Ebből következik, hogy valamely tagállam nem írhat elő olyan elévülési időt a szankciót megállapító határozat elfogadására, amelynek időtartama meghaladja a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében az eljárásokra előírt négyéves elévülési idő kétszeresét, anélkül hogy előzetesen élt volna az e rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében biztosított azon lehetőséggel, hogy az eljárások elévülése tekintetében e négyéves elévülési időnél hosszabb elévülési időt írjon elő.

26 Az előző pontban kifejtett értelmezésre tekintettel nem kell válaszolni a kérdést előterjesztő bíróság azon kérdéseire, amelyek az eljárás elévülési idejének tartamára vonatkoznak abban az esetben, ha a nemzeti hatóságok megelégedtek az ilyen határozat meghozatalára vonatkozó abszolút elévülési idő időtartamától való eltéréssel.

27 Végül pontosítani kell, hogy amennyiben a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok az eljárás tekintetében nem határoznak meg a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében foglalt elévülési időtől eltérő elévülési időt, az eljárás megindításának szükségszerűen az e rendelkezésben előírt négyéves elévülési időn belül kell megtörténnie.

28 A fentiekre tekintettel az első kérdés első részére és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdését és (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a tagállam, amely nem élt azzal a lehetőséggel, hogy az eljárás tekintetében az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében meghatározott négyéves elévülési időnél hosszabb elévülési időt írjon elő, a szankciót megállapító határozat meghozatalára nem írhat elő olyan abszolút elévülési időt, amely meghaladja e négyéves elévülési idő kétszeresét.

Az első kérdés második részéről

29 Első kérdésének második részével a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam egyetlen időpontban megvalósuló szabálytalanság esetén a szankciót megállapító határozat meghozatalára vonatkozó abszolút elévülési idő kezdő időpontjaként nem a szabálytalanság elkövetésének időpontját, hanem a következő naptári év első napját határozza meg.

30 E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy magából a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) és (3) bekezdésének a jelen ítélet 4. pontjában felidézett megfogalmazásából kitűnik, hogy e rendelkezés meghozatalával az uniós jogalkotó csupán azt kívánta lehetővé tenni a tagállamok számára, hogy az eljárás tekintetében az elévülési időt az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírt időtartamhoz képest meghosszabbítsák, kizárva ezen elévülési idő kezdő időpontjának bármiféle megváltoztatását (2025. február 6-i Emporiki Serron – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton ítélet, C-42/24, EU:C:2025:56, 27. pont).

31 Ez az értelmezés alkalmazandó a szankciót megállapító határozat meghozatalára vonatkozó abszolút elévülési idő kezdő időpontjára is, mivel a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése értelmében ezen abszolút elévülési idő jellemzőit az eljárás elévülési idejére való hivatkozással határozzák meg.

32 A fentiekre tekintettel az első kérdés második részére azt a választ kell adni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam a szabálytalanság elkövetése miatt szankciót megállapító határozat meghozatalára vonatkozó abszolút elévülési idő kezdő időpontjaként az e szabálytalanság elkövetésének évét követő naptári év első napját határozza meg. Ezen elévülési idő e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében minden esetben a szabálytalanság elkövetésének napján, illetve ismételt vagy folyamatos szabálytalanság esetén azon a napon kezdődik, amikor e szabálytalanság megszűnt.

A harmadik kérdésről

33 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy az abban előírt elévülési idők alkalmazandók a valamely uniós politikához kapcsolódó projekt finanszírozását érintő szabálytalanságra akkor is, ha e szabálytalanság egyszerre sérti vagy sértheti az Unió és valamely tagállam pénzügyi érdekeit.

34 Elöljáróban, jóllehet az Európai Bizottság kétségbe vonja a harmadik kérdés elfogadhatóságát azzal az indokkal, hogy annak megfogalmazása túl általános, továbbá e kérdés hipotetikus jellegű, ki kell emelni, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem összességében elegendő elemet tartalmaz ahhoz, hogy lehetővé tegye a Bíróság számára az elé terjesztett kérdések tartalmának megértését, amit végeredményben a Bizottság is elismer, továbbá nem tűnik úgy, hogy e kérdés nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nem állna az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával. E körülmények között a harmadik kérdés elfogadható.

35 Az e kérdésre adandó választ illetően emlékeztetni kell arra, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke az Unió pénzügyi érdekeit esetlegesen sértő szabálytalanságok esetében alkalmazandó elévülési időket szabályozza.

36 E cikk (1) bekezdésének első albekezdése a „szabálytalanság” fogalmát illetően e rendelet 1. cikkének (1) bekezdésére utal, amely úgy rendelkezik, hogy „[a]z [Unió] pénzügyi érdekeinek védelme céljából a[z uniós] joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására kerül sor az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében”.

37 A 2988/95 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése akként határozza meg az e cikk (1) bekezdésében említett „szabálytalanság” fogalmát, hogy az nem más, mint „a[z uniós] jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő

megsértése, amelynek eredményeként a[z Unió] általános költségvetése vagy a[z Unió] által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a[z Unió] nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt”.

38 E rendelkezés szövege, amely azokra a cselekményekre vagy mulasztásokra utal, amelyek „eredményeként” az Unió költségvetése vagy az Unió által kezelt költségvetések kárt „szenvednek vagy szenvednének”, nem korlátozza a 2988/95 rendeletben előírt szabályok – amelyekbe a rendelet 3. cikkében foglalt elévülési szabályok is beletartoznak – alkalmazását kizárólag azokra a következményekre, amelyeket az elkövetett szabálytalanságok az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolnak, hanem éppen ellenkezőleg, arra enged következtetni, hogy e szabályok minden olyan szabálytalanságra alkalmazandók, amelyek ilyen következményekkel járhatnak, függetlenül attól, hogy az uniós forrásokból származó finanszírozás mekkora részt képvisel.

39 Hasonlóképpen, sem a 2988/95 rendelet 1. cikkének (2) bekezdéséből, sem e rendelet bármely más rendelkezéséből nem következik, hogy az a körülmény, hogy az Unió megosztott hatáskört gyakorol azon a területen, amelyhez azon projekt kapcsolódik, amelynek keretében szabálytalanságot követtek el, legalábbis részben akadályozná az említett rendeletben előírt szabályok alkalmazását.

40 Az előző pontokban kifejtett értelmezést megerősíti az a tény, hogy valamely társfinanszírozott projekt esetében ugyanazon szabálytalanság egyszerre sértheti mind az Unió általános költségvetését vagy az általa kezelt költségvetéseket, mind pedig a nemzeti költségvetéseket, vagyis mesterségesnek tűnne az e szabálytalansággal érintett finanszírozások eredete szerint különbséget tenni az ilyen oszthatatlan jellegű szabálytalanságra alkalmazandó szabályok között.

41 Ráadásul annak megállapítása, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke az ilyen szabálytalanságnak csak az Unió pénzügyi érdekeire gyakorolt következményeit szabályozza, annak elismerését jelentené, hogy ugyanazon cselekmény egyidejűleg különböző elévülési idők alá tartozhat, amennyiben az Unió pénzügyi érdekeit vagy a nemzeti pénzügyi érdekeket is érintheti, ami egymásnak ellentmondó határozatok elfogadásához vezethetne, és ellentétes lenne az e rendelkezés által követett jogbiztonsági célkitűzéssel (lásd ebben az értelemben: 2025. február 6-i Emporiki Serron – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton ítélet, C-42/24, EU:C:2025:56, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 Ebből következik, hogy – amint azt a Bíróság a 2024. május 8-i Finanzprokuratur ítéletében (C-734/22, EU:C:2024:395, 27. és azt követő pontok) már hallgatólagosan elismerte – a 2988/95 rendelet 3. cikke anélkül alkalmazandó a valamely társfinanszírozott projekt keretében elkövetett szabálytalanságra, hogy eltérő elévülési szabályokat kellene alkalmazni abban az esetben, ha e szabálytalanság nemzeti pénzügyi érdekeket is érint.

43 Pontosítani kell továbbá, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által említett 2023. július 13-i Napfény-Toll ítélet (C-615/21, EU:C:2023:573, 31. pont) nem vonhatja kétségbe e következtetést. A jelen ügytől eltérően ugyanis, amely olyan szabálytalanság kontextusába illeszkedik, amely indokolatlan kiadási tételt keletkeztetett, az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy arra az eltérő kérdésre vonatkozott, hogy a héával kapcsolatos szabálytalanság a 2988/95 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „közvetlenül a[z Unió] nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése” címén e rendelet hatálya alá tartozik-e, vagy sem.

44 A fentiekből következik, hogy a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkét akként kell értelmezni, hogy az abban előírt elévülési idők alkalmazandók a valamely uniós politikához kapcsolódó projekt finanszírozását érintő szabálytalanságra akkor is, ha e szabálytalanság egyszerre sérti vagy sértheti az Unió és valamely tagállam pénzügyi érdekeit.

A költségekről

45 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdését és (3) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az a tagállam, amely nem élt azzal a lehetőséggel, hogy az eljárás tekintetében az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében meghatározott négyéves elévülési időnél hosszabb elévülési időt írjon elő, a szankciót megállapító határozat meghozatalára nem írhat elő olyan abszolút elévülési időt, amely meghaladja e négyéves elévülési idő kétszeresét.

2) A 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes, ha valamely tagállam a szabálytalanság elkövetése miatt szankciót megállapító határozat meghozatalára vonatkozó abszolút elévülési idő kezdő időpontjaként az e szabálytalanság elkövetésének évét követő naptári év első napját határozza meg. Ezen elévülési idő e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében minden esetben a szabálytalanság elkövetésének napján, illetve ismételt vagy folyamatos szabálytalanság esetén azon a napon kezdődik, amikor e szabálytalanság megszűnt.

3) A 2988/95 rendelet 3. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

az abban előírt elévülési idők alkalmazandók a valamely uniós politikához kapcsolódó projekt finanszírozását érintő szabálytalanságra akkor is, ha e szabálytalanság egyszerre sérti vagy sértheti az Európai Unió és valamely tagállam pénzügyi érdekeit.

Aláírások